

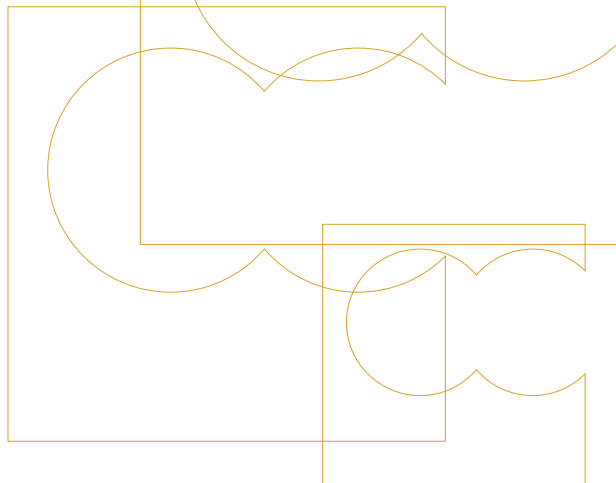
GAZTEAK ETA PANDEMIA: ALBOAN GAZTE SAREKO BEGIRALE TALDETIK HAINBAT EKARPEN/ IRUZKIN

ALBOAN

Jesusen Lagundiak Euskadin eta Nafarroan duen nazioarteko garapenerako lankidetzako GKEa

ALBOAN

Mundua eraldatzeko apustua hartu duten gazte talde desberdinez osatutako sare bat da Alboan Gazte Sarea. Talde horiek Alboan GGK Eren kanpainan edukiekin trebatzen dira betiere gure gizartea Hegoalde-Globaleko prozesuekin lotuz. Gazte Sareak begirale talde bat du, 18 eta 25 urte bitarteko Euskadiko txoko desberdinetako 17 gaztez osatuta. Testu honetan Covid-19 pandemiak Alboan Gazte Sarearen begiraleen bizitzetan izan dituen eragin batzuk aipatzen dira, eta baita aldaketa horien ondorioek begiraleek etorkizunaz duten irudian duten eragina ere.

Argi dago begiraleek komunean ezaugarri asko dituztela: adinaz gain, munduan eta gizartean modu positiboan eragiteko nahia eta ekina nagusiki. Bestalde, Gazte Sarearen begirale taldea anitza da jatorri, kultura, erlijio eta beste hainbat ezaugarrien aldetik, eta errealtate desberdinak bizi dituzten neska-mutilek osatzen dute: batzuk unibertsitatean daude eta beste batzuk lanbide heziketan; batzuk Euskadin jai

dira eta hemen dute familia, eta beste batzuk bide luzea egin dute hemen bizi aurretik familiarekin ala euren kabuz; kristau, musulman, agnostiko eta ateoak daude; enplegua dutenak, buru belarri ikasketa akademikoetan murgiltzeko aukera dutenak, eta baita enplegu formala izateko zailtasun administratibo itzelak dituztenak ere.

Baina, Gazte Sareko begiraleak “gazte” izateak zer esan nahi du? Adin kontua baino (18-25 tarte horretan kokatzen dira denak), adin tarte horrek berarekin dakartzan hainbat erronka dira etapa hau bereizten dutenak. Erronka horiek gure gizartearen ezaugarrien eskutik doaz eta bizitza proiektuak modu independentean garatu ahal izateko gakoak diren hainbat elementurekin dute harremana: ikasketak, enplegua, etxebizitza eta gizartean parte hartzeko aukerak nagusiki. Argi dago pandemiak modu zuzenean kolpatu dituela aurreko guztiak, begirale honen bizipenak erakusten duen bezala:

“Pandemiak niretzat eta nire etorkizunerako zer ondorio izan dituen galdetzen badidate, 180º-ko bira suposatu duela esango nuke. Ni pandemia aurretik independizata nengoen, etxetik kanpo ikasten. Unibertsitateak itxi zituztenez, kanpoko etxebizitza mantentzeak zentzua galdu zuen eta gurasoen etxera itzuli behar izan nuen. Horretaz gain, lehen ikasketetan nengoen murgilduta batez ere, lanen bat edo beste egiten banuen ere. Pandemia eta gero atera zaidan edozein lan hartu behar izan dut etxean lagundu ahal izateko, gurasoek ostalaritzan lan egiten dutenez diru sarrerak behera egin duelako. Nire buruari esan nion “gerorako utzi beharko dut nire ikasketekin zerikusia duen lana bilatzea, oraintxe bertan ateratzen zaidan guztia hartu behar dut”. Orain independizatzeko aukera askoz urrutiago ikusten dut, eta dirua ateratzeko bideak bilatzen ari naiz batez ere. Alde positibo batzuk ere izan ditu: itxialdiak gorabehera jende ugari bajaran egon denez, ikasle zerrendetan jende gehiagoren beharra egon da eta hezitzaile bezala aritzeko aukera eskaini didaten lehen aldia izan da, nire arloan lan egin ahal izan dut lehen aldiz. Bestalde, heltzen eta nire burua gehiago ezagutzen lagundu dit.”

Osasun mentalean ere nabaritu dira Covid 19aren ondorioak, baita gazteengan ere:

“ (...) pandemiak, gainerako belaunaldiek bezala, osasun mentalean eragin du. Gauzak nola joango diren ez jakitearen ziurgabetasun etengabea bizi gara. Nire kasuan, ez dakit nolakoa izango den azterketa, ez dakit azkenean Erasmusetik joango naizen,

ez dakit Hawaiiako bidaiari egin ahal izango dudana, hirugarren aldiz atzeratu baitidate... asteburuan zer plan egin ahal izango ditugun ia ez dakigu, murrizketak egun batetik bestera aldatzen direlako. “Ez dakit” eta “egokitu eta dagoenarekin konformatu behar dut” egunerokotasunean bihurtu dira.”

Pandemia gizarte osoak pairatu (eta pairatzen) duela badakigu ere, gazteei modu espezifikoan eragin diela ukazina da. Pandemiak gazteekin harreman zuzena duten hainbat prozesu eten edota hankaz gora jarri ditu, hala nola hasi berriak ziren independizatzeko prozesuak, edota ikasketak. Begirale gehienek jasan dituzte zailtasunak ikasketen arloan, unibertsitatean zein lanbide heziketan:

- Ikasketa hasiberriak edo erdibidean zituztenek, modu birtualean egindako klaseetan topatu dituzte euren buruak. Honi, arrakala digitalaz gain (gure taldean badira ordenagailuak ez dituzten gazteak, eta edozein konexio mugikorrez egin behar dutena, datuak erabiliz wifirik ez dutelako, horrek dakartzan muga guztiekin), hainbat ikasketa birtualki egiteak duen zailtasuna batzen zaio: adibidez, nola burutu sukaldaritza ikastaro egoki bat lehengai eta behar bezalako sukalde batera gerturatzeko aukerarik ez badago? Irakasle eta beste ikasleekiko harremanek jasandako kalteak ere aipamena merezi du.
- Amaitzear zeuden ikasle askok, unibertsitate zein lanbide heziketan, ikasketak burutzeko epea luzatzen ikusi dute, praktikak egiteko ezintasuna zela eta. Ikasketa

prozesu luzatzeaz gain, lana eskuratzeko prozesua bera luzatu du horrek. Praktikak egiteko aukera egon denean, askotan iraganbide baino ez dira izan, eta kalitate gutxi edota oso mugatuak ziren esperientziekin konformatu behar izan dute askok.

- Begiraleen artean zorionez gertatu ez bada ere, badakigu ordaintzeko zailtasunak zirela eta, ikasketak bertan behera uztera behartuta egon diren gazteak daudela.

Adin tarte honetan oraindik independizatu ez diren gazte asko (gehiengoa halaber) familiarekin bizi dira. Lehen testigantzan ikusi bezala, horietako batzuk familiek izan dituzten zailtasunei aurre egin beharrean ikusi dute euren buruak. Hainbat komunikabideetan gazteak arduragabe bezala erakutsi badituzte ere (hasieran ume txikiei “gaixotasun-bektore” izatea egotzi zitzaien bezala), begiraleen kontaketez familiekiko solidaritate eta ardura erakusten dute:

“Eta kezkatuta halaber, zure senideak ondo egongo ote diren, kutsatuko ote diren, gauzak nola egin behar diren... (..) Estresa, ziurgabetasuna, senideak kutsatuko direlako beldurra sentit dut... Eta amorrua ere bai, gazteoi beti egozten zaigulako gauzak gaizki egiten ari garela. Ehuneko txiki batek legeak eta betebeharrak betetzen ez dituelako orokortu egiten da, horrek gazte guztiak inplikatzan ez dituenean “

Badira ere familiaren babesa gertu ez duten gazteak gure gizartean, eta gure taldean. Gazte Sareko bi begirale pandemia garaian Bilboko hainbat gazte atzerritarrei bizitegi irtenbide

bat emateko antolatu zen Goazen proiektuan parte hartu dute, eta Bilboko Jesuitak-Indautxu ikastetxean bizitoki izateko moldatu duten hockey pistan bizi izan dira. Euskal gizartean integratzeko ibilbideak prestatu badira ere, COVID-19aren ondorioz ezarritako mugek gazte horien integrazio aukeren murriztea ekarri du: beste gazte batzuekin egoteko eta euskaraz edota gaztelania ikasi eta aritzeko aukerak oso urriak izan dira adibidez. Inklusiorako ibilbideak ere moteldu, atzeratu edota eten dira beraz pandemia dela eta.

“Gazte izatea zer den” horretaz ari garela, bada ere beste dimentsio bat, independentzia lortzeko bide materialekin hain lotuta ez dagoena: gaztetasuna bizi-une berezia bezala, bizitza intentsidadez eta helduek izan ohi dituzten ardurak eskuratu baino lehen gozatzeko aukera. Ideia hau ere azaldu da gure begiraleen artean:

“Gaia aipatu diet lagunei, eta, oro har, denok ados gaude pandemiak gure bizitzan urte oso baliotsuak “lapurtu” dizkigula esatean. Alde batetik, oso ohituta gaude gure gurasoen aldetik entzutera bizitzako urterik onenak unibertsitatekoak direla, eta gu bizi gabe geratu gara edo murrizketekin biziko ditugu. Oso azalekoa dirudi, baina denok uste dugu garai hau zela zoritxarrez biziko ez ditugun esperientziak bizitzeko garaia. Unibertsitateko egoitzen garaia zen, jende berria ezagutzekoa, festetan ibiltzekoa, leku berrietara bidaiatzekoa, Erasmus bat baldintza egokietan egitekoa... Unibertsitateko bizitza indibidualki ikastera mugatuta bizitzeak kolpe handia suposatu du. Egia da esperientzia horiek guztiak

etorkizunean bizi ditzakegula, baina une egokia orain zen."

Gazteek etorkizunaz duten eredia ziurgabetasunaz jantzi da. Etenak, atzeratuak edota mugatuak ikusi dituzten beraien bizitzako prozesuei gertatzen ari den krisi ekonomikoaren ondorioak batzen zaizkio. Etxetik irtetea pentsatzen ari zirenek aukera hori mugatuagoa ikusten dute, lan duina eskuratzea zailago ikusten duten heinean:

"gure lan-etorkizuna da gure kezkarik handienetako bat. Aspalditik genekien zaila genuela lan egonkor bat aurkitzea. Orain lan egonkor batean pentsatzea ia utopia bat da. Beraz, errazena ez pentsatzea da, eta uste dut asko azkenean ez pentsatzeko dinamika

horretan erori garela, errazena delako ez estutzeko."

Zalantzarik ez dago: Covid-19ak pobrezia eta desberdinkeria gorakada eragin du, bidegabekeria oinarritutako esturaturak dituen gure gizarte eta munduan aurretik ere zegoen arrakala areagotuz. Estruktura bidegabe horiek gazteak ere modu berezian kolpatzen ditu, euren gazte izaera beste ezaugarri batzuekin korapilatuz (generoa, klase soziala, hiritartasuna, arraza etb.). Testuinguru gogor honetan ere, beraiantzako eta guztientzako Euskadi eta mundu justuago bat eraikitzen diharduten gazteak dira Alboan Gazte Sarearen Begiraleak. Gazte izatea ekintzaile izatea ere bada gure taldean.